

Ə.Ə.Nəcəfov
doktorant, Azərbaycan Texniki Universiteti
ORCID 0009-0008-5465-8859
najafovamrah@gmail.com

Məqalə redaksiyaya daxil olub 24.02.2025

The article was received by editorial board on 24.02.2025

Статья принята к печати 24.02.2025

AZƏRBAYCANIN QEYRİ-HƏYAT SİĞORTASI BAZARINDA YENİ TEXNOLOGİYALARIN TƏTBİQİNİN TƏHLİLİ (ƏMƏLİYYAT EFEKTİVLİYİ, İNNOVATİV MƏHSULLAR, FIRILDAQLARIN ARAŞDIRILMASI VƏ MƏLUMAT ƏSASLI QƏRARVERMƏ)

Xülasə

Azərbaycanın qeyri-həyat sığortası bazarına qabaqcıl texnologiyaların integrasiyası əməliyyat səmərəliliyini və qərar qəbulunu əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırıb. Bu məqalə bu transformasiyanın dörd əsas aspektini araşdırır: əməliyyat səmərəliliyi və xərclərin azaldılması, innovativ sığorta məhsulları və xidmətləri, təkmilləşdirilmiş firıldaqçılığın aşkarlanması və qarşısının alınması və məlumatlara əsaslanan qərarların qəbulu. Qabaqcıl texnologiya təkrarlanan tapşırıqları avtomatlaşdırmaq və insan səhvlərini minimuma endirməklə gündəlik prosesləri sadələşdirir və əməliyyat xərclərini azaldır. İstifadəyə əsaslanan sığorta və fərdi sığorta həlləri kimi innovativ məhsul və xidmətlər dəyişən müştəri ehtiyaclarına cavab verə və bazarın rəqabət qabiliyyətini artırma bilər. Qabaqcıl firıldaqçılıq aşkarlanması dəqiqliklə saxta iddiaları müəyyən etmək və azaltmaq üçün süni intellekt, maşın öyrənməsi və real vaxt məlumat integrasiyasından istifadə edir. Bundan əlavə, məlumatlara əsaslanan qərarların qəbulu sığorta şirkətlərinə risklərin dəqiq qiymətləndirilməsi, müştərilərin segmentasiyası və strateji planlaşdırma üçün proqnozlaşdırıcı analitikadan və böyük məlumatlardan istifadə etməyə imkan verir.

Açar sözlər: qeyri-həyat sığortası, Azərbaycan sığorta bazarı, yeni texnologiyalar, süni intellekt, iqtisadi inkişaf, əməliyyat effektivliyi, innovativ məhsullar, firıldaqların araşdırılması, məlumat əsaslı qərarvermə.

GİRİŞ

Qeyri-həyat sığortası bazarı qabaqcıl texnologiyalar və innovativ yanaşmalar əsasında böyük transformasiyadan keçir. Azərbaycanda bu transformasiya sənayeni dəyişir, sığortaçılara əməliyyatları sadələşdirməyə, müştəri xidmətlərini təkmilləşdirməyə və daha dəqiq və çevik risklərin idarə edilməsi strategiyaları hazırlamağa imkan verir. Qlobal tendensiyalar rəqəmsal transformasiyanın vacibliyini vurğuladığından, süni intellekt, maşın öyrənməsi və böyük məlumat (Big Data) analitikasının integrasiyası sığortaçıların rəqabətə davamlı və dəyişən bazar dinamikasına cavab verməsini təmin etmək üçün əsas oldu.

Uzun illərdir ki, ənənəvi sığortanın üstünlük təşkil etdiyi Azərbaycanda yeni texnologiyaların tətbiqi həm imkanlar, həm də problemlər gətirib. Bu irəliləyişlər əməliyyat səmərəsizliyinin azaldılması, firıldaqçılıqla mübarizə, xidmətlərin fərdiləşdirilməsi və qərar qəbul etmə proseslərinin təkmilləşdirilməsi vəd edir. Statistik məlumatlardan istifadə edərək sığorta şirkətləri sığortalıların xüsusi ehtiyaclarını daha yaxşı qarşılaya, riskləri daha dəqiq proqnozlaşdırma və maliyyə itkilərini effektiv şəkildə azalda bilər.

Bu məqalə texnoloji innovasiyaların Azərbaycan qeyri-həyat sığortası bazarına təsirini araşdıraraq, dörd əsas sahəyə diqqət yetirir: əməliyyat səmərəliliyi və xərclərin azaldılması, innovativ sığorta məhsulları və xidmətləri, firıldaqçılığın təkmilləşdirilmiş aşkar edilməsi və qarşısının alınması və

məlumatlara əsaslanan qərarların qəbulu. Bu aspektləri təhlil edərək, tədqiqat yeni texnologiyaların sığorta mənzərəsində necə inqilab yarada biləcəyini, davamlı inkişafa imkan yarada biləcəyini, daha güclü və daha möhkəm sənaye ekosistemi yaratmağa kömək edə biləcəyini nümayiş etdirmək məqsədi daşıyır.

Əməliyyatların effektivliyin artması və xərclərin azaldılması.

Mütləq texnologiyaların Azərbaycanın qeyri-həyat sığortası bazarına inteqrasiyası əməliyyat səmərəliliyinin və xərclərin optimallaşdırılmasının yeni dövrünü açıb. Rutin prosesləri avtomatlaşdırmaq və qabaqcıl rəqəmsal alətlərdən istifadə etməklə sığortaçılar iş axınlarını sadələşdirə, əməliyyat xərclərini azalda və xidmətləri daha səmərəli şəkildə çatdırı bilirlər.

Əməliyyat səmərəliliyində ən əhəmiyyətli irəliləyişlərdən biri təkrarlanan inzibati tapşırıqların avtomatlaşdırılmasıdır. Robotik proseslərin avtomatlaşdırılması və süni intellekt sistemləri kimi məlumatların daxil edilməsi, sığorta müqavilələrin yenilənməsi xatırlatmaları və sənədlərin işlənməsi kimi funksiyaları tez və dəqiq yerinə yetirə bilər. Bu avtomatlaşdırılmış həllər bu vəzifələri yerinə yetirmək üçün tələb olunan vaxtı azaltmaqla yanaşı, insan səhvi ehtimalını minimuma endirir və bununla da əməliyyatların dəqiqliyini və etibarlılığını artırır.

Ənənəvi olaraq əmək tutumlu proses olan iddiaların emalı avtomatlaşdırma vasitəsilə transformasiya edilə bilər. Süni intellekt sistemləri iddiaları təhlil etmək, dəstəkləyici sənədləri nəzərdən keçirmək və hətta zərərli qiymətləndirmək üçün təsvirin tanınması texnologiyasından istifadə edə bilər. Bu, emal müddətini əhəmiyyətli dərəcədə azaldır, sığorta şirkətlərinə iddiaları daha tez həll etməyə və müştəri məmuniyyətini artırmağa imkan verir.

Qabaqcıl texnologiya həm də işçi qüvvəsindən asılılığı azaltmağa kömək edir, nəticədə əhəmiyyətli xərclərə qənaət edilir. Avtomatlaşdırılmış sistemlər böyük idarəetmə qruplarına ehtiyacı aradan qaldıraraq, sığortaçılara resursları məhsulun innovasiyası və müştərilərin cəlb edilməsi kimi strateji təşəbbüslərə yenidən bölüşdürməyə imkan verir. Bundan əlavə, bulud texnologiyalarının və rəqəmsal platformaların tətbiqi fiziki ofislərin və saxlama sistemlərinin saxlanması ilə bağlı infrastruktur xərclərini azaldır.

Saxta iddialar sığorta şirkətləri üçün əsas maliyyə itkisi mənbələrindən biridir. Süni intellekt və maşın öyrənmə alqoritmləri sığorta iddiaları məlumatlarında nümunələri və anomaliaları təhlil edərək fırılacaqılığın müəyyən edilməsində və qarşısının alınmasında əsas rol oynayır. Bu sistemlər şübhəli sığorta iddialarını əlavə araşdırması üçün qeyd edə bilər və bununla da saxtakarlıq fəaliyyəti üçün ödənişləri azaldır. Fırılacaqılığı azaltmaqla sığorta şirkətləri öz maliyyə sabitliyini qoruya və müştərilər üçün mükafat xərclərini azalda bilirlər.

Texnoloji irəliləyişlər anderrayting prosesində inqilab edərək real vaxt rejimində məlumatların təhlilini və proqnozlaşdırılan modeləşdirməni mümkün etdi. Sığortaçılar indi gəlirliliyi itirmədən riskləri və qiymət siyasətlərini rəqəbatlı şəkildə daha dəqiq qiymətləndirə bilirlər. Avtomatlaşdırılmış anderrayting sistemləri daha sürətli müqavilələrinin verilməsini təmin edir, səmərəliliyi artırır və müştəri əldə etmə xərclərini azaldır.

Rəqəmsal platformalar və bulud əsaslı sistemlər sığorta şirkətinin müxtəlif departamentləri arasında qüsursuz əməkdaşlığı və kommunikasiyanı asanlaşdırır. Komandalar ənənəvi kağız əsaslı və ya parçalanmış iş axınlarının yaratdığı gecikmələri aradan qaldıraraq real vaxt rejimində məlumat əldə edə və paylaşa bilər. Bu bir-biri ilə əlaqəli yanaşma bütün təşkilatın effektiv və səmərəli işləməsini təmin edir.

Müasir texnologiyanın mənimsənilməsi sığortaçılara bazar dəyişikliklərinə uyğunlaşmaq üçün lazım olan genişlənmə və çeviklik də verir. Məsələn, bulud infrastrukturunu şirkətlərə əhəmiyyətli əlavə xərclər çəkmədən tələbat əsasında əməliyyatları genişləndirməyə və ya miqyasını azaltmağa imkan verir. Bu çeviklik təbii fəlakətlər kimi iddiaların həcmnin arta biləcəyi pik dövrləri idarə etmək üçün xüsusilə faydalıdır.

Qabaqcıl texnologiyaların əməliyyat proseslərinə inteqrasiyası Azərbaycanda qeyri-həyat sığortası bazarını dəyişdirdiyini sübut etdi. Tapşırıqların avtomatlaşdırılması, inzibati xərclərin azaldılması və proseslərin sadələşdirilməsi ilə sığorta şirkətləri qənaətcil olmaqla yanaşı, daha yüksək effektivliyə nail ola bilirlər. Bu texnologiyalar təkcə gəlirliliyi yaxşılaşdırmır, həm də sığortaçılara müştərilərə dəyər

əlavə etməyə imkan verir. Rəqəmsal transformasiya inkişaf etməyə davam etdikcə, əməliyyat səmərəliliyi və xərclərin azaldılması regionun sığortaçılarının rəqabət üstünlüyünün əsası olaraq qalacaq.

Innovativ sığorta xidmətləri.

Xüsusilə avtomobil sığortası sənayesində ən inqilabi yeniliklərdən biri istifadəyə əsaslanan sığortanın tətbiqidir. İstifadəyə əsaslanan sığortanın real vaxt rejimində sürücülük davranışı, yürüş və digər parametrlərə nəzarət etmək üçün telematik texnologiyasından istifadə edir. Sığorta müqavilələri toplanmış məlumatlar əsasında fərdiləşdirilir və müştərilərə faktiki risk səviyyələrini əks etdirən mükafatları ödəməyə imkan verir.

Təhlükəsiz sürücülər daha aşağı sığorta haqqıları ilə mükafatlandırılacaqlar ki, bu da yolda məsuliyyətli davranışı təşviq edəcək. İstifadəyə əsaslanan sığortanın yalnız xərclərə qənaət etməklə sığortalılara fayda vermir, həm də sığorta şirkətlərinə riskləri daha effektiv idarə etməyə kömək edir. Bu yenilik daha ədalətli və məlumatlara əsaslanan sığorta qərarları istiqamətində qlobal tendensiya uyğundur.

Tələb olunan sığorta bazarda populyarlıq qazanan digər innovativ məhsuldur. Bu sığorta növü müştərilərə səyahət, ev kirayəsi və ya bir günlük tədbirlər kimi müəyyən bir dövr və ya hadisə üçün sığorta almağa imkan verir. Tələb üzrə sığorta mobil proqramlar və rəqəmsal platformalar vasitəsilə rahatlıq və çeviklik təmin edərək, sürətlə dəyişən, rəqəmsal cəhətdən məlumatlı müştəri bazasının ehtiyaclarını qarşılayır.

Qısa səfər planlaşdıran müştərilər mobil proqramdan istifadə edərək səyahət müddətinə uyğun gələn müddətə səyahət sığortasını aktivləşdirə və bununla da uzunmüddətli müqavilələrlə bağlı lazımsız xərclərdən qaça bilərlər. Bu, istifadə etdikcə ödəmə modeli çevikliyi qiymətləndirən daha gənc, texnologiyadan daha çox məlumatlı istehlakçılara yönəlib.

Parametrik sığorta ödənişləri işə salmaq üçün əvvəlcədən təyin edilmiş parametrlərdən istifadə edən yenilikçi bir yanaşmadır. Uzun sığorta iddiaları prosesinə güvənmək əvəzinə, bu model müəyyən bir hadisə baş verdikdə, məsələn, müəyyən bir bal gücündə olan zəlzələ və ya müəyyən edilmiş həddi aşan yağışlar baş verdikdə avtomatik olaraq müavinət ödəyir.

Məhsul xüsusilə təbii fəlakətlərə və ya hava ilə bağlı risklərə həssas olan müəssisələr və sənayelər üçün faydalıdır. Məsələn, fermerlər ağır hava şəraiti zamanı dərhal ödənişlər ala bilərlər ki, bu da onlara daha tez problemləri aradan qaldırmağa və maliyyə cəhətdən sabit qalmağa imkan verir.

Qabaqcıl texnologiyalar, xüsusən də süni intellekt və böyük məlumat (Big data) analitikası sığorta şirkətlərinə yüksək dərəcədə fərdiləşdirilmiş və fərdiləşdirilə bilən müqavilələr təklif etməyə imkan verir. Müştəri məlumatlarını təhlil edərək, sığorta şirkətləri fərdi ehtiyacları, seçimlərə və həyat tərzinə cavab verən siyasətlər hazırlaya bilərlər.

Ağıllı ev cihazları olan ev sahibləri riskin aktiv şəkildə azaldılması üçün endirimləri ehtiva edən siyasət əldə edə bilərlər. Eynilə, müəssisələr lazımsız xərclər olmadan hərtərəfli qorunma təmin edərək, xüsusi əməliyyat risklərinə uyğunlaşdırılmış sığorta təminatını seçə bilərlər.

Rəqəmsallaşma artdıqca kiber sığortaya tələb xeyli artıb. Kibersığorta məhsulları fiziki şəxsləri və müəssisələri kiberhücumlar, məlumatların pozulması və digər rəqəmsal təhdidlər nəticəsində yaranan maliyyə itkilərindən qorumaq üçün nəzərdə tutulub.

Azərbaycanda sığortaçılar kiber sığortanı öz portfəllərinə gətirdikcə daha çox daxil edirlər ki, bu da rəqəmsal dövrdə yaranan risklərin aradan qaldırılması üzrə qlobal tendensiyanı əks etdirir. Bu məhsullar çox vaxt kibercinayətkarların hədəfinə çevrilən, lakin özlərini bərpa etmək üçün resursları olmayan kiçik və orta müəssisələr (KOB) üçün xüsusilə vacibdir.

Sağlamlıqla bağlı innovativ sığorta məhsulları da yaranır. Fitnes izləyiciləri kimi taxıla bilən texnologiya sığorta şirkətlərinə sağlam həyat tərzini sürdükləri üçün sığortalıları mükafatlandırmaq imkanı verir. Müəyyən fəaliyyət səviyyələrinə və ya sağlamlıq göstəricilərinə cavab verən müştərilər sığorta şirkəti ilə sığortalı arasında qarşılıqlı faydalı əlaqələr yaradaraq, sığorta haqqlarında endirimləri ala bilərlər.

Artan ekoloji narahatlıqlara cavab olaraq yaşıl sığorta məhsulları gətirdikcə populyarlaşır. Bu məhsullar elektrikli nəqliyyat vasitələri (EV) kimi ekoloji cəhətdən dayanıqlı texnologiyaları əhatə edir

və ya ekoloji cəhətdən təmiz təcrübələrin qəbulu üçün güzəştlər təklif edir. Məsələn, sığorta şirkətləri elektrikli avtomobil sahiblərinə daha aşağı sığorta haqları təklif edə və ya biznesləri davamlı təcrübələri mənimsəməyə təşviq edə bilər.

Fırıldaqcılığın Aşkarlanması və Qarşısının Alınması.

Süni intellekt saxta iddiaların aşkar edilməsində, insan baxışı zamanı buraxılmış nöqsanların və anomaliyaların müəyyən edilməsində əsas rol oynayır. Maşın öyrənmə alqoritmləri normal davranışın əsasını yaratmaq üçün böyük miqdarda tarixi sığorta iddiaları məlumatlarını təhlil edir. Qeyri-adi yüksək iddialar və ya sənədlərin uyğunsuzluğu kimi bu ilkin göstəricilərdən hər hansı sapma əlavə araşdırma üçün xəbərdarlığa səbəb olacaq.

Sığortalı qısa müddət ərzində oxşar hadisələrlə bağlı çoxsaylı iddialar təqdim edərsə, süni intellekt sistemi onları şübhəli kimi qeyd edə bilər. Bu proaktiv yanaşma sığortaçılara potensial fırladaqları fəal şəkildə araşdırmaq, maliyyə itkilərini azaltmaq və iddialar prosesinin bütövlüyünü saxlamaq imkanı verir.

Proqnozlaşdırıcı analitika risklərin qiymətləndirilməsi modelləri əsasında saxtakarlıq davranışı ehtimalını qiymətləndirərək dələduzluğun qarşısının alınmasını yaxşılaşdırır. Sığortaçılar iddia tarixi, coğrafi yer və davranış nümunələri kimi faktorlardan bir iddia və ya sığortalıya risk balı təyin etmək üçün istifadə edə bilərlər. Həqiqi iddiaların effektiv şəkildə işlənməsini və şübhəli iddiaların hərtərəfli araşdırılmasını təmin etmək üçün daha yüksək riskli iddialar əlavə yoxlamaya məruz qalacaq.

Qabaqcıl texnologiyalar, həmçinin saxta iddiaları müəyyən etmək üçün mətn və şəkillər kimi strukturlaşdırılmamış məlumatları təhlil edə bilər. Təbii dil emalı (NLP) alqoritmləri iddia təsvirlərini nəzərdən keçirə, onları keçmiş qeydlərlə müqayisə edə və tez-tez saxtakarlıqla əlaqəli olan uyğunsuzluqları və ya dil nümunələrini müəyyən edə bilər.

Eyni şəkildə, süni intellekt təsvirinin tanınması vasitələri avtomobil və ya əmlaka dəyən ziyan kimi iddianın bir hissəsi kimi təqdim edilən fotosəkilləri təhlil edə bilər. Bu alətlər foto manipulyasiya əlamətlərini, metadadakı uyğunsuzluqları və ya bildirilmiş insidentlər və təqdim edilmiş əyani sübutlar arasında uyğunsuzluqları aşkar edə bilər.

Müasir fırladaqcılıq aşkarlama sistemləri iddiaların və sığortalıların məlumatlarının düzgünlüyünü yoxlamaq üçün xarici verilənlər bazaları və ictimai qeydlərlə inteqrasiya edə bilər. Məsələn, sığorta şirkətləri qəza və ya müqavilə hesabatları, tibbi qeydlər və ya hətta sosial media fəaliyyəti ilə bağlı iddiaları yoxlaya bilər. Bu vahid yanaşma iddiaların etibarlılığını qiymətləndirmək və uyğunsuzluqları müəyyən etmək üçün daha geniş kontekst təmin edir.

Telematik qurğular sığortalanmış aktivlər haqqında real vaxt məlumatları təqdim etməklə fırladaqcılığın qarşısının alınmasına mühüm töhfə verir. Avtomobil sığortasında nəqliyyat vasitələrinə quraşdırılmış telematik qurğular sürücülük davranışını, hadisə təfərrüatlarını və yer məlumatlarını qeyd edir. Bu məlumat iddiaları yoxlamağa və uydurma qəzalar və ya şişirdilmiş itkilər kimi uyğunsuzluqları müəyyən etməyə kömək edə bilər.

Blokçeyn texnologiyası məlumatların bütövlüyünü və dəyişməzliyini təmin etməklə saxtakarlığın qarşısını almaq üçün güclü vasitəyə çevrilir. Sığorta şirkətləri iddiaları və sığortalıların məlumatlarını qeyri-mərkəzləşdirilmiş reyestrə saxlamaqla icazəsiz dəyişikliklərin və ya surətlərin çıxarılmasının qarşısını ala bilərlər. Bu şəffaflıq və təhlükəsizlik saxtakarlıq ehtimalını azaldır və maraqlı tərəflər arasında etibarını artırır.

Sığortaçılar məlum fırladaqcılar və şübhəli fəaliyyətlər haqqında məlumat paylaşan dələduzluğun aşkarlanması şəbəkələrində getdikcə daha çox iştirak edirlər. Sığortaçılar bütün sənaye üzrə məlumatları birləşdirərək mütəşəkkil fırladaqcılıq nümunələrini müəyyən edə və koordinasiya edilmiş fırladaqcılıq əleyhinə tədbirlər görə bilərlər.

Təkmilləşdirilmiş fırladaqcılıq aşkarlanması və qarşısının alınması sığortaçıları maliyyə itkilərindən qoruyur, həm də müştərilərin inamını artırmağa kömək edir. Ədalət və dəqiqliyə sadıqlıq nümayiş etdirərək sığorta şirkətləri sığortalıları sığorta haqlarının məsuliyyətlə xərcləndiyinə və saxta iddialarla şişirdilməyəcəyinə əmin edə bilərlər. Bundan əlavə, fırladaqcılığın azaldılması ilə əldə edilən xərclərə qənaət digər müştərilər üçün daha rəqabətli qiymətlərin müəyyənəlməsinə səbəb olur, uzunmüddətli loyallıq və məmnuniyyəti artırır.

NƏTİCƏ

Azərbaycanın qeyri-həyat sığortası bazarında qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi daha səmərəli, innovativ və müştəri yönümlü sənayeyə doğru kritik dönüşü göstərir. Sığortaçılar avtomatlaşdırma, süni intellekt, Əşyaların İnterneti və məlumat analitikasını mənimsəməklə, böyümə və differensasiya üçün yeni imkanlar açıb, uzun müddətdir davam edən problemləri həll edirlər.

Əməliyyat səmərəliliyi və xərclərin azaldılması təkrarlanan tapşırıqların avtomatlaşdırılması və iddiaların sadələşdirilməsi, azaldılmış əlavə məsrəflər və təkmilləşdirilmiş xidmətlər vasitəsilə əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılır. Dəyişən müştəri ehtiyaclarına cavab olaraq innovativ sığorta məhsulları və xidmətlərinin hazırlanması sığorta şirkətlərinə sığortalıların etibarını və sədaqətini inkişaf etdirərək rəqabətə davamlı olmağa imkan verir. Maşın öyrənməsi və proqnozlaşdırıcı analitika ilə gücləndirilmiş fırıldaqçılığın aşkarlanması mexanizmləri riski azaldır və sənayenin maliyyə sabitliyini qoruyur. Bundan əlavə, məlumatlara əsaslanan qərarların qəbulu sığorta şirkətlərinə dinamik bazar mühitində çevikliyi təmin edərək riskləri proqnozlaşdırmağa, strategiyaları optimallaşdırmağa və fərdi həllər təqdim etməyə imkan verir.

Sığortası sənayesi inkişaf etməyə davam etdikcə, bu texnologiyaların tətbiqi əməliyyat performansını yaxşılaşdırmaqla yanaşı, sığortaçılara sürətlə dəyişən global mənzərənin ehtiyaclarını ödəməyə kömək edəcək. Bu irəliləyişlərin inteqrasiyası sənayenin innovasiyalara, davamlılığa və davamlılığa sadıqlığını vurğulayır və gələcəyə hazır sığorta ekosistemi üçün yol açır.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat:

1. Alphatec Software. (n.d.). Data-driven decision making in claims management.
2. Asian Development Bank. (2024). Azerbaijan 2020: Look into the future concept of development.
3. Axco Information Services. (2024). Azerbaijan non-life insurance market report.
4. EXL Service. (2023). A data-driven approach to counter insurance fraud.
5. GlobalData. (2024). Azerbaijan insurance market size, trends and opportunities to 2028.
6. Informatics International Limited. (2023). How big data is transforming insurance: Accurate risk and fraud detection.
7. Insurance Thought Leadership. (2024, October 11). Harnessing data to improve decision-making.
8. Inaza. (2024). Predictive analytics: The future of insurance fraud detection.
9. Najafov, A. A. (2024). Analysis of the application of new technologies in Azerbaijan's non-life insurance business.
10. PASHA Insurance. (2023). How does digitalization create competitive advantage for insurance companies?
11. Scientific & Academic Publishing. (2015). The modern situation of insurance system in Azerbaijan.
12. Statista. (2024). Insurances - Azerbaijan | Statista Market Forecast.
13. VRC Insurance Systems. (2024). The impact of data analytics on the insurance industry.
14. Wipro Limited. (2024). Predictive analytics for insurance fraud detection.
15. World Economic Forum. (2024). Investing in the digital economy of Azerbaijan.

A.A.Najafov

PhD student, Azerbaijan Technical University

Analysis of the application of new technologies in Azerbaijan's non-life insurance market (operational efficiency, innovative products, fraud investigation and data-based decision making)

Abstract

The integration of advanced technology into the Azerbaijani non-life insurance market has significantly improved operational efficiency and decision-making. This article examines four key aspects of this transformation: operational efficiency and cost reduction, innovative insurance products

and services, improved fraud detection and prevention, and data-driven decision-making. Advanced technology streamlines daily processes and reduces operational costs by automating repetitive tasks and minimizing human error. Innovative products and services, such as usage-based insurance and personal insurance solutions, can respond to changing customer needs and increase market competitiveness. Advanced fraud detection uses artificial intelligence, machine learning, and real-time data integration to accurately identify and mitigate fraudulent claims. In addition, data-driven decision-making allows insurance companies to use predictive analytics and big data for accurate risk assessment, customer segmentation, and strategic planning.

Keywords: *non-life insurance, Azerbaijan insurance market, new technologies, artificial intelligence, economic development, operational efficiency, innovative products, fraud investigation, data-based decision-making.*